

Covid-19 Pandemi Sürecinde Spor Bilimleri Öğrencilerinin Serbest Zaman Doyumlarının Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi

“Examining of Sports Science Students' Leisure Satisfaction According to Socio-Demographic Variables During the Covid-19 Pandemic Process”

Ömer Kadir ÖNDER¹ & Ülviye BİLGİN²

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Tarihçe

Yayın Geliş Tarihi: 6 Nisan 2022

Kabul Tarihi: 27 Nisan 2022

Online Yayın Tarihi: 29 Nisan 2022

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/anatoliast.24>

Yazarlarla İletişim

1- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Kadırlı Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Osmaniye, TÜRKİYE

omerkadironder@osmaniye.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-1325-2675>

2- Gazi Üniversitesi Spor Bilimler Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE

ulviye@gazi.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-5871-0089>

Yazar Katkıları

Tüm yazarlar çalışmanın konseptine ve tasarımına katkıda bulundu.

Finansman

Bu çalışma herhangi bir kurum/kuruluşun maddi destek almadı.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan ediyorlar.

Şeffaflık

Yazarlar, çalışmada hiçbir hayati özelliğin ihmal edilmediğini, dürüst, doğru ve şeffaf bir anlatım ile raporlaştırıldığını ve herhangi bir tutarsızlık olmadığını beyan etmişlerdir.

Etik

Bu çalışmada bilimsel etik kriterlerine uyulmuştur.

Referans Gösterimi

Önder, Ö. K., & Bilgin, Ü. (2022). Covid-19 Pandemi Sürecinde Spor Bilimleri Öğrencilerinin Serbest Zaman Doyumlarının Sosyo-Demografik Değişkenlerle Göre İncelenmesi. *Anatolia Sport Research*, 3(1):33-46.

Copyright © 2022 by Anatolia Sport Research

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı; covid-19 pandemi sürecinde spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman doyumlarının; cinsiyet, yaş, eğitim aldıkları üniversite ve bölüm, aile gelirleri ve algılanan refah düzeylerini içeren sosyo-demografik değişkenlere göre incelenmesidir.

Materyal ve Metod: Araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakülteleri'nde öğrenim gören 376 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada öğrencilerin serbest zaman doyumlarını belirlemek için, bireylerin serbest zamanlarını değerlendirme sürecindeki doyum durumlarını ölçme amacıyla hazırlanan, Beard ve Ragheb (1980) tarafından geliştirilen, Türkçe uyarlaması Gökçe ve Orhan (2011) tarafından yapılan “Serbest Zaman Doyum Ölçeği” kullanılmıştır. Bireylerin sosyo-demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. Çalışmada verilerin analizinde SPSS Statistics 26 programı kullanılarak; yüzde dağılım tabloları, sıklık analizi (Frekans), aritmetik ortalama ve standart sapma, t-testi, tek yönlü varyans (ANOVA) ve Tukey analizlerinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Covid-19 pandemi sürecinde spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman doyumlarında; cinsiyet, yaş, eğitim alınan bölüm açısından anlamlı fark bulunamamışken ($p>.05$); eğitim aldıkları üniversite, aile gelirleri ve algılanan refah düzeyleri değişkenlerinde istatistiki açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p<.05$).

Sonuç: Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin serbest zaman doyumları ($3,72\pm0,62$), Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerine ($3,54\pm0,67$) göre yüksek olduğu, algılanan refah düzeyi “İyi” ve “Çok İyi” olan öğrencilerin serbest zaman doyumlarının diğer gruplardaki öğrencilerden fazla olduğu belirlenmiştir. Ayrıca aile geliri yüksek olan öğrencilerin serbest zaman doyumlarının da yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Serbest Zaman, Serbest Zaman Doyumu, Spor Bilimleri, Üniversite Öğrencisi

ABSTRACT

Aim: The aim of this study; examining of the leisure satisfaction of sports sciences students during the covid-19 pandemic process according to socio-demographic variables including gender, age, university and department, family income and perceived well-being.

Material and Method: In the research, the general scanning model was used. The population of the research consisted of 376 students studying at Gazi University and Atatürk University Faculty of Sport Sciences. In the study, "Leisure Satisfaction Scale", developed by Beard and Ragheb (1980) and adapted into Turkish by Gökçe and Orhan (2011), which was prepared to measure the satisfaction of individuals in the process of evaluating their leisure time, was used to determine students' leisure satisfaction. In order to ascertain the socio-demographic characteristics of the students, the "Personal Information Form" prepared by the researchers was applied. In the analysis of the data collected for the study, using the SPSS Statistics 26 program; percentage distribution tables, frequency analysis, mean and standard deviation, t-test, one-way variance (ANOVA) and Tukey analyzes were used.

Results: While no significant difference was found in the leisure satisfaction of sports sciences students in terms of gender, age, and department during the Covid-19 pandemic ($p>.05$); A statistically significant difference was found in the variables of the university they attended, family income and perceived well-being level ($p<.05$).

Conclusions: It was determined that the leisure satisfaction of Gazi University Faculty of Sport Sciences students (3.72 ± 0.62) is higher than that of Atatürk University Faculty of Sport Sciences (3.54 ± 0.67). It has been figured out that students with perceived well-being levels of "Good" and "Very Good" have more leisure satisfaction than students in other groups. In addition, it has been detected that students with high family income have high leisure time satisfaction.

Keywords: Covid-19, Pandemic, Leisure Time, Leisure Satisfaction, Sports Sciences, University Student

GİRİŞ

İnsanoğlu varoluşundan bu yana birçok hastalıkla karşılaşmış, yaşadığı çağın getirdiği olanaklar çerçevesinde hastalıklara çözüm yolları aramıştır. Hastalıklara aradıkları çözüm yolları sürecinde hastalıklar insanlar üzerinde çeşitli etkiler ortaya koymuştur. Bazıları insandan insana bulaşarak bireylerin sağlıklarını büyük ölçüde tehdit etmiştir. Bu koşulla insandan insana bulaşarak dünya üzerinde belirli bölge veya tümü gibi büyük bir yüzeyde yayılım ve etkisini gösteren salgın hastalıkların genel ismi pandemi olarak ifade edilmiştir (Aysan ve ark., 2020). Son döneme bakıldığında; virüsler, bakteriler ve nadir olarak mantar enfeksiyonlarının akciğerlere ulaşmasıyla oluşan zatürre olarak belirtilen “pnömoni” salgını Çin’in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde 2019 yılının aralık ayının sonlarında ortaya çıkmıştır. (Phelan, Katz ve Gostin, 2020; Cascella, Rajnik, Cuomo, Dulebohn ve Di Napoli, 2020) Koronavirüs Hastalığı 2019 (COVID-19) olarak isimlendirilen salgının tüm dünya ülkelerine yayılım göstermesi neticesinde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Mart 2020 yılında pandemi ilan edilmiştir (WHO, 2022).

Covid-19 salgın hastalığı, pandemi ilan edilmesi ile insan sağlığını temel alan birçok önlemi de beraberinde getirmiştir. Bu amaçla ülkemiz yetkililerince hastalığın insan sağlığına etkisini en aza indirmeyi hedefleyen çeşitli önlemler alınmıştır. Alınan ilk önlemler sınır kapılarının kapatılması, bazı uçuşların durdurulması, havaalanlarına termal kameraların yerleştirilmesi olarak belirtilmiştir (TCSB, 2020a; TCSB, 2020b). Okulların tatil edildiği, üniversitelerin uzaktan eğitime geçildiği, bilimsel, kültürel, sanatsal aktivitelerin ertelendiği aktarılmıştır (TCCB, 2020; TCİB, 2020). Salgın hastalığın ilerlemesi neticesinde yetkililerce uygulanan önlemler artırılmış hastalığın seyrine göre uygulamalarda değişiklikler söz konusu olmuştur. Dünya üzerinde hastalığın ortaya çıkış sürecinde başlayan aşı çalışmalarının neticesinde CoronaVac/Sinovac, Oxford/AstraZeneca, Moderna/INH, Pfizer/BioNTech, Sputnik V, Turkovac gibi aşular geliştirilmiştir (Koru Hastanesi, 2022). Aşıların bulunması ile kısıtlamalar büyük ölçüde kaldırılmıştır (TCİB, 2021).

Bu süreçte üniversite öğrencileri incelendiğinde; 16 Mart 2020 tarihinden 2021 Eylül ayına kadar uzaktan eğitim ile üniversite hayatlarına devam ettikleri ayrıca yetkililer tarafından koyulan sokağa çıkma yasakları, sinemaların, spor salonlarının, halı sahaların, açık piknik alanlarının kullanıma kapatılması gibi birçok nedenle normal yaşamlarından farklı olarak birçok faaliyetlerin de kısıtlandığı görülmektedir (TCCB, 2020; TCİB, 2020a; TCİB, 2020b). Bu faaliyetler Broadhurst’a (2001) göre bireyin iş, çalışma, uyku ve ev işleri haricinde istediği gibi yararlanabileceği zaman dilimi olarak tanımlanan serbest zaman kavramına da karşılık gelmektedir. Yani üniversite öğrencilerinin özgürce katılım sağlayabileceği rekreatif bir faaliyetle uğraştığı zaman olarak tanımlanan serbest zamanlarından (Özbey ve Çelebi, 2003) pandemi sürecinde büyük ölçüde kısıtladığı görülmektedir.

Serbest zamanı değerlendirmenin temel amaçlarında; sağlık, mutluluk, dinlenme, eğlenme ve kişilik bütünlüğü kazandırma ve böylece toplumun gelişmesine de olumlu katkıda bulunma olduğu belirtilmektedir (Karaküçük, 1997). İnsanın yaşamında aktif rol üstlenen serbest zaman ve bu serbest zamanlardan elde edilen doyum; yaşam katitesi, psikolojik ve zihinsel iyiliği artırıcı olduğu aktarılmaktadır (Beard ve Ragheb, 1980).

Ayrıca bireylerin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden istedikleri faydayı sağlayıp sağlamadıklarını, beklentilerini karşılayıp karşılayamadıklarını ve bu faaliyetlere katılmaktan dolayı mutlu olup olmadıklarını ölçmek; onların serbest zamanlarını değerlendirirken daha mutlu ve tatminkâr olmalarını sağlayacak tedbirlerin alınmasında ve onların memnuniyet düzeyleri doğrultusunda oluşturulacak serbest zaman etkinliklerini geliştirmekte önemli bilgiler verebileceği belirtilmektedir (Karlı, Polat, Yılmaz ve Koçak, 2008).

Covid 19 pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin kısıtlanan serbest zamanlarında, önemli olan serbest zaman ve serbest zaman faaliyetlerindeki tatmin düzeylerinin; psikolojik, eğitimsel, sosyal, rahatlama, fizyolojik ve estetik alt boyutlarıyla beraber nasıl etkilendiğini farklı değişkenlerle tespit etmek ve gerekli önerilerde bulunmak, üniversite öğrencilerinin bu zorlu süreci sağlıklı ve faydalı bir şekilde atlatabilmesi için büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple çalışmada; spor bilimleri öğrencilerinin covid-19 pandemi sürecinde serbest zaman doyumlarının cinsiyet, yaş, eğitim aldıkları üniversite ve bölüm, aile gelirleri ve refah düzeylerini içeren sosyo-demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın örnekleminin farklı bölgeleri ele alması da covid-19 sürecinde uygulanan farklı bölge kısıtlamaları noktasında öğrencilerin serbest zaman doyum durumları hakkında geliştirilebilir bilgiler vereceği düşünülmektedir.

MATERYAL VE METOD

Çalışmada Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 18.03.2022 tarihli ve 2022/5/4 sayılı karar ile etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmacılardan gönüllü olur beyanı ve çalışmada kullanılan “Serbest Zaman Doyum Ölçeği” kullanım izni alınmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada covid-19 pandemi sürecinde Gazi Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi’nde öğrenim gören spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, serbest zaman doyumlarının bazı sosyo-demografik değişkenlerle göre incelenmesi amacıyla tarama modellerinden biri olan genel tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2012).

Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakülteleri oluştururken, örneklemini evren içerisinde basit tesadüfi yöntemle seçilmiş spor bilimleri fakültesi öğrencileri oluşturmuştur. Katılımcı sayısını belirlemek amacıyla G*Power 3.1. programı kullanılmıştır. ANOVA modelde orta etki büyüklüğü ,25, anlamlılık düzeyi ,05 ve %90 güçle katılımcı sayısı 338 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çalışmayı tamamlaması veya ölçeğin doldurulmasında herhangi bir olumsuzluk yaşanmasına karşı %10 artırma ile katılımcı sayısı 376 kişi olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada; katılımcılarının sosyo-demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formu cinsiyet, yaş, eğitim aldıkları üniversite ve bölüm, aile gelirleri ve algılanan refah düzeyi sorularını içermektedir.

Araştırma katılımcılarının serbest zaman doyumlarını belirlemek için, bireylerin serbest zamanlarını değerlendirme sürecindeki doyum durumlarını ölçme amacıyla hazırlanan, orijinalinde Beard ve Ragheb’ın (1980) geliştirdiği toplam 51 madde ve 6 alt boyuttan oluşan Serbest Zaman Doyum Ölçeği (SZDÖ) uygulanmıştır. Ölçek, Idyll Arbor Inc (1991) tarafından 24 madde ve 6 alt boyuttan oluşan daha kısa bir formata dönüştürülmüştür. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması ise Gökçe ve Orhan (2011) tarafından gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen Serbest Zaman Doyumu Ölçeği (SZDÖ) altı alt boyutlu (Psikolojik, Eğitimsel, Sosyal, Fiziksel, Rahatlama ve Estetik) ve (1) Neredeyse hiç doğru değil, (2) Nadiren doğru, (3) Bazen doğru, (4) Çoğu kez doğru, (5) Neredeyse her zaman doğru ifadelerinden oluşan Beşli Likert Tipi ölçektir (Gökçe ve Orhan, 2011).

Çalışmada kullanılan ölçek için yapılan güvenirlik analizinde Cronbach-alfa iç tutarlılık katsayısı ,93 olarak bulunmuştur. Alt ölçeklerden elde edilen Cronbach-alfa iç tutarlılık katsayıları ise psikolojik boyutu için ,801, eğitimsel boyutu için ,809, sosyal boyutu için ,788, fiziksel boyutu için ,825, rahatlama boyutu için ,769 ve estetik boyutu için ,814 olarak tespit edilmiştir.

Veri Analizi

Çalışmada toplanan verilerin analizinde SPSS Statistics 26 programı kullanılmıştır. Veriler; yüzde dağılım tabloları, sıklık analizi (Frekans), aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanarak tanımlanmıştır. Araştırma verilerine ilişkin basıklık ile çarpıklık değerleri ve histogramlar incelenerek verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, katılımcıların serbest zaman doyumlarının sosyo-demografik özelliklerine bağlı olarak değişimleri t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testleri uygulanarak incelenmiştir. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testinde çıkan farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için PocT-Hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Erkek	245	65.2
	Kadın	131	34.8
Yaş (yıl)	18 ve 19 yaş	95	25.3
	20 yaş	111	29.5
	21 yaş	77	20.5
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	24.7
Üniversite	Gazi Üniversitesi	175	46.5
	Atatürk Üniversitesi	201	53.5
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	26.9
	Antrenörlük Eğitimi	105	27.9
	Spor Yöneticiliği	77	20.5
	Rekreasyon	93	24.7
Aile Geliri	0-4249 TL	94	25
	4250-5000 TL	150	39.9
	5001-10000 TL	62	16.5
	10001 TL ve üzeri	70	18.6
Algılanan Refah Düzeyi	Çok Kötü	44	11.7
	Kötü	101	26.9
	Normal	149	39.6
	İyi	60	16
	Çok İyi	22	5.9
TOPLAM		376	100

Tablo 1 incelendiğinde; katılımcıların %65,2'sini erkek %34,8'ini kadın katılımcıların oluşturduğu görülmektedir. Örneklem grubunda 18 ve 22 yaş katılımcı sayısı az olduğundan 18 ve 19 yaş, 22 ve 23 yaş ve üzeri yaş grupları birleştirilmiştir. Bu durumda katılımcıların %29,5'ini 20 yaş, %25,3'ünü 18 ve 19 yaş, %20,5'ini 21 yaş, %24,7'sini 22 ile 23 yaş ve üzeri oluşturduğu belirlenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %53,5'nin Atatürk Üniversitesi'nden, %46,5'nin ise Gazi Üniversitesi'nden olduğu görülmüştür. Öğrencilerin okudukları bölümlere göre katılımcı sayılarına bakıldığında; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği n=101, Antrenörlük Eğitimi n=105, Spor Yöneticiliği'nin n=77 ve Rekreasyon bölümünün n=93 olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların aile geliri oranlarına bakıldığında; %39,9'nun 4250-5000 TL, %25,0'ı 0-4249 TL, %18,6'sı 10001 TL ve üzerinde, %16,5'i ise 5001-10000 TL

arasında olduğu görülmüştür. Katılımcıların algılanan refah düzeylerine verdikleri cevaplara bakıldığında; 149'u Normal, 101'i Kötü, 60'ı İyi, 44'ü Çok Kötü 22'si ise Çok İyi şeklinde ifade ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 2. Serbest zaman doyum ölçeğine ilişkin bulgular

Boyutlar	n	\bar{X}	Ss
Psikolojik	376	3.48	.82
Eğitimsel	376	3.68	.84
Sosyal	376	3.67	.81
Fiziksel	376	3.83	.86
Rahatlama	376	3.50	.83
Estetik	376	3.54	.84
SZDÖ Toplam	376	3.62	.65

Tablo 2 de katılımcıların serbest zaman doyumlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma puanları verilmiştir. Buna göre katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin $3,62 \pm 0,65$ olduğu görülmüştür. Serbest zaman doyumunun alt boyutlarına büyükten küçüğe doğru sırasıyla bakıldığında: fiziksel boyutta $3,83 \pm 0,86$, eğitimsel boyutta $3,68 \pm 0,86$, sosyal boyutta $3,67 \pm 0,81$, estetik boyutta $3,54 \pm 0,84$, rahatlama boyutunda $3,50 \pm 0,83$, psikolojik boyutta $3,48 \pm 0,82$ olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin cinsiyetlerine göre incelenmesi

Boyutlar	Değişken	n	\bar{X}	ss	t	p
SZDÖ Genel	Erkek	245	3.60	.67	-1.091	.276
	Kadın	131	3.67	.62		
Psikolojik	Erkek	245	3.47	.86	-.644	.520
	Kadın	131	3.53	.74		
Eğitimsel	Erkek	245	3.68	.86	-.218	.828
	Kadın	131	3.70	.84		
Sosyal	Erkek	245	3.63	.81	-1.719	.087
	Kadın	131	3.78	.81		
Fiziksel	Erkek	245	3.80	.88	-1.243	.215
	Kadın	131	3.91	.83		
Rahatlama	Erkek	245	3.50	.85	-.201	.841
	Kadın	131	3.52	.82		
Estetik	Erkek	245	3.51	.85	-1.105	.270
	Kadın	131	3.61	.82		

Tablo 3 incelendiğinde; katılımcıların cinsiyetlerine göre serbest zaman doyum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>,05$).

Tablo 4. Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin eğitim aldıkları üniversiteye göre incelenmesi

Boyutlar	Değişken	N	\bar{X}	ss	t	p
SZDÖ Genel	Gazi Üniversitesi	175	3.72	.62	2.638	.009*
	Atatürk Üniversitesi	201	3.54	.67		
Psikolojik	Gazi Üniversitesi	175	3.55	.86	1.242	.215
	Atatürk Üniversitesi	201	3.44	.79		
Eğitimsel	Gazi Üniversitesi	175	3.76	.84	1.602	.110
	Atatürk Üniversitesi	201	3.62	.86		
Sosyal	Gazi Üniversitesi	175	3.77	.80	2.144	.033*
	Atatürk Üniversitesi	201	3.59	.82		
Fiziksel	Gazi Üniversitesi	175	3.96	.80	2.636	.009*

	Atatürk Üniversitesi	201	3.73	.91		
Rahatlama	Gazi Üniversitesi	175	3.64	.80	3.008	.003*
	Atatürk Üniversitesi	201	3.39	.85		
Estetik	Gazi Üniversitesi	175	3.62	.85	1.686	.093
	Atatürk Üniversitesi	201	3.48	.83		

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde; katılımcılarının eğitim aldıkları üniversiteye göre serbest zaman doyum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (p<0,05). Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin alt boyutları olan sosyal, fiziksel ve rahatlama alt boyutlarında, eğitim aldıkları üniversiteye göre karşılaştırıldığında istatistiksel anlamda farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<.05). Gazi Üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman doyum ölçeğinin alt boyutlarından; Sosyal (X=3,7), Fiziksel (X=3,96), Rahatlama (X=3,64) boyutlarının puanları Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin puanlarından yüksek olduğu ayrıca Gazi Üniversitesinde eğitim gören spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin genel serbest zaman doyum düzeylerinin (X=3,72), Atatürk Üniversitesinde eğitim gören spor bilimleri fakültesi öğrencilerine (X=3,54) göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin yaşlarına göre incelenmesi

Boyutlar	Değişken	n	\bar{X}	ss	F	p
SZDÖ Genel	18 ve 19 yaş	95	3.65	.65	.177	.912
	20 yaş	111	3.60	.68		
	21 yaş	77	3.59	.52		
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	3.63	.71		
Psikolojik	18 ve 19 yaş	95	3.54	.79	.421	.738
	20 yaş	111	3.46	.87		
	21 yaş	77	3.41	.71		
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	3.52	.87		
Eğitimsel	18 ve 19 yaş	95	3.74	.83	.621	.602
	20 yaş	111	3.62	.91		
	21 yaş	77	3.62	.68		
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	3.73	.91		
Sosyal	18 ve 19 yaş	95	3.77	.77	.940	.421
	20 yaş	111	3.70	.80		
	21 yaş	77	3.61	.69		
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	3.60	.94		
Fiziksel	18 ve 19 yaş	95	3.86	.87	.120	.949
	20 yaş	111	3.80	.91		
	21 yaş	77	3.85	.71		
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	3.82	.91		
Rahatlama	18 ve 19 yaş	95	3.47	.89	.163	.921
	20 yaş	111	3.53	.89		
	21 yaş	77	3.47	.75		
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	3.53	.77		
Estetik	18 ve 19 yaş	95	3.51	.86	.472	.702
	20 yaş	111	3.48	.89		
	21 yaş	77	3.58	.73		
	22 ile 23 yaş ve üzeri	93	3.61	.84		

Tablo 5 incelendiğinde; katılımcılarının yaşlarına göre serbest zaman doyum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>.05). Alınan örneklem grubunda yaşın serbest zaman doyum düzeyleri ile ilişkisinin olmadığı ve her yaş grubunun serbest zaman doyum düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin eğitim gördükleri bölüme göre incelenmesi

Boyutlar	Değişken	n	\bar{X}	ss	F	p
SZDÖ Genel	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	3.53	.66	1.815	.144
	Antrenörlük Eğitimi	105	3.58	.71		
	Spor Yöneticiliği	77	3.66	.63		
	Rekreasyon	93	3.74	.59		
Psikolojik	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	3.38	.86	1.498	.215
	Antrenörlük Eğitimi	105	3.45	.89		
	Spor Yöneticiliği	77	3.54	.82		
	Rekreasyon	93	3.61	.69		
Eğitimsel	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	3.59	.97	1.411	.239
	Antrenörlük Eğitimi	105	3.63	.83		
	Spor Yöneticiliği	77	3.70	.83		
	Rekreasyon	93	3.83	.74		
Sosyal	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	3.67	.81	1.160	.325
	Antrenörlük Eğitimi	105	3.58	.92		
	Spor Yöneticiliği	77	3.70	.79		
	Rekreasyon	93	3.79	.70		
Fiziksel	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	3.79	.89	1.200	.310
	Antrenörlük Eğitimi	105	3.75	.90		
	Spor Yöneticiliği	77	3.98	.84		
	Rekreasyon	93	3.86	.81		
Rahatlama	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	3.34	.87	2.335	.073
	Antrenörlük Eğitimi	105	3.57	.83		
	Spor Yöneticiliği	77	3.48	.86		
	Rekreasyon	93	3.64	.76		
Estetik	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	101	3.41	.90	1.768	.153
	Antrenörlük Eğitimi	105	3.54	.90		
	Spor Yöneticiliği	77	3.56	.84		
	Rekreasyon	93	3.69	.70		

Tablo 6 incelendiğinde; katılımcıların eğitim gördükleri bölüme göre serbest zaman doyum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>.05$).

Tablo 7. Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin aile gelirlerine göre incelenmesi

Boyutlar	Değişken	n	\bar{X}	ss	F	p	Tukey
SZDÖ Genel	0-4249 TL (a)	94	3.46	.71	3.209	.023*	a<c* (.020)
	4250-5000 TL (b)	150	3.64	.62			
	5001-10000 TL (c)	62	3.77	.63			
	10001 TL ve üzeri (d)	70	3.67	.65			
Psikolojik	0-4249 TL (a)	94	3.38	.81	.984	.400	-
	4250-5000 TL (b)	150	3.50	.79			
	5001-10000 TL (c)	62	3.59	.83			
	10001 TL ve üzeri (d)	70	3.52	.89			
Eğitimsel	0-4249 TL (a)	94	3.59	.86	.996	.395	-
	4250-5000 TL (b)	150	3.72	.84			
	5001-10000 TL (c)	62	3.81	.77			
	10001 TL ve üzeri (d)	70	3.62	.91			
Sosyal	0-4249 TL (a)	94	3.47	.86	2.919	.034*	a<c* (.043)
	4250-5000 TL (b)	150	3.72	.77			
	5001-10000 TL (c)	62	3.82	.81			
	10001 TL ve üzeri (d)	70	3.74	.81			
Fiziksel	0-4249 TL (a)	94	3.63	.89	4.087	.007*	a<c* (.004)
	4250-5000 TL (b)	150	3.87	.83			
	5001-10000 TL (c)	62	4.10	.83			
	10001 TL ve üzeri (d)	70	3.80	.88			

Rahatlama	0-4249 TL (a)	94	3.41	.92	.591	.621	-
	4250-5000 TL (b)	150	3.52	.78			
	5001-10000 TL (c)	62	3.54	.90			
	10001 TL ve üzeri (d)	70	3.57	.78			
Estetik	0-4249 TL (a)	94	3.28	.89	6.298	.000*	a<c* (.003) a<d* (.001)
	4250-5000 TL (b)	150	3.52	.78			
	5001-10000 TL (c)	62	3.75	.85			
	10001 TL ve üzeri (d)	70	3.77	.80			

*p<.05

Tablo 7 incelendiğinde; katılımcıların aile gelir durumuna göre serbest zaman doyum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur [F(3, 372)= 3,209, p<.05]. Farkın hangi grup yada gruplardan kaynaklandığını bulmak için post-hoc testlerinden Tukey testi yapılmıştır. Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin 0-4249 TL ile 5001-10000 TL arasında aile gelirine sahip olanlar “SZDÖ Genel”, “Sosyal” alt boyutu, “Fiziksel” alt boyutu ve “Estetik” alt boyutunda birbirinden anlamlı düzeyde farklı oldukları görülmüştür. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, aile geliri 5001-10000 TL arasında olan katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin aile geliri 0-4249 TL arasında olanlardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca “Estetik” alt boyutta aile geliri 10001 TL ve üzeri olan katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin aile geliri 0-4249 TL arasında olanlardan daha yüksek olduğu da bulunmuştur.

Tablo 8. Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin algılanan refah durumalarına göre incelenmesi

Boyutlar	Değişken	n	\bar{X}	ss	F	p	Tukey
SZDÖ Genel	Çok Kötü (a)	44	3.41	.73	7.115	.000*	a<d* (.002) a<e* (.006) b<d* (.001) b<e* (.006)
	Kötü (b)	101	3.46	.62			
	Normal (c)	149	3.64	.61			
	İyi (d)	60	3.88	.56			
	Çok İyi (e)	22	3.98	.81			
Psikolojik	Çok Kötü (a)	44	3.23	1.01	6.295	.000*	a<d* (.007) a<e* (.009) b<d* (.002) b<e* (.007)
	Kötü (b)	101	3.29	.78			
	Normal (c)	149	3.53	.74			
	İyi (d)	60	3.77	.73			
	Çok İyi (e)	22	3.92	.95			
Eğitimsel	Çok Kötü (a)	44	3.38	1.03	4.483	.002*	a<d* (.006) b<d* (.020)
	Kötü (b)	101	3.53	.80			
	Normal (c)	149	3.74	.78			
	İyi (d)	60	3.95	.75			
	Çok İyi (e)	22	3.93	1.08			
Sosyal	Çok Kötü (a)	44	3.49	.98	2.579	.037*	
	Kötü (b)	101	3.53	.81			
	Normal (c)	149	3.73	.77			
	İyi (d)	60	3.83	.67			
	Çok İyi (e)	22	3.91	1.03			
Fiziksel	Çok Kötü (a)	44	3.67	1.00	4.741	.001*	a<d* (.035) b<d* (.001)
	Kötü (b)	101	3.62	.85			
	Normal (c)	149	3.87	.83			
	İyi (d)	60	4.15	.67			
	Çok İyi (e)	22	4.08	1.05			
Rahatlama	Çok Kötü (a)	44	3.40	.87	1.897	.110	
	Kötü (b)	101	3.49	.80			
	Normal (c)	149	3.44	.87			

	İyi (d)	60	3.65	.76			
	Çok İyi (e)	22	3.86	.79			
Estetik	Çok Kötü (a)	44	3.28	.84	10.08	.000*	a<d* (.000)
	Kötü (b)	101	3.33	.88			a<e* (.000)
	Normal (c)	149	3.51	.76			b<d* (.000)
	İyi (d)	60	3.95	.68			b<e* (.000)
	Çok İyi (e)	22	4.15	.93			c<d* (.003)
						c<e* (.005)	

*p<.05

Tablo 8 incelendiğinde; katılımcıların algılanan refah durumlarına göre serbest zaman doyum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur [F(4, 371)= 7,115, p<.05]. Farkın hangi grup yada gruplardan kaynaklandığını bulmak için post-hoc testlerinden Tukey testi yapılmıştır. Katılımcıların algıladıkları refah düzeyleri değerlendirildiğinde, serbest zaman doyum düzeyleri “SZDÖ Genel”, “Psikolojik”, “Eğitimsel”, “Fiziksel” ve “Estetik” alt boyutlarında birbirinden anlamlı düzeyde farklı olduğu belirlenmiştir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, algılanan refah düzeyi “İyi” ve “Çok İyi” olan katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin, algılanan refah düzeyi “Kötü” ve “Çok Kötü” olanlardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan “Soyal” alt boyutta farkın kaynağı tespit edilememiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı; Covid-19 pandemi sürecinde spor bilimlerinde eğitim alan üniversite öğrencilerinin; psikolojik, eğitim, sosyal, rahatlama, fizyolojik ve estetik alt boyutlarıyla serbest zaman doyumlarının, cinsiyet, yaş, eğitim aldıkları üniversite ve bölüm, aile gelirleri ve refah düzeylerini içeren sosyo-demografik değişkenlere göre incelenmesidir.

Araştırmada katılımcıların sosyo-demografik özellikleri incelendiğinde; katılımcıların %65,2’sini erkek, %34,8’ini kadın katılımcıların oluşturduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %53,5’nin Atatürk Üniversitesi’nden, %46,5’nin ise Gazi Üniversitesi’nden olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümlerinde öğrenim gören 376 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların %75,3’ünün 18-21 yaşlarında olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların aile gelirinde %39,9 ile çoğunluğun 4250-5000 TL arası aile gelirine sahip olduğu görülmüştür. Katılımcıların algılanan refah düzeylerine verdikleri cevaplara bakıldığında; 149’u “Normal”, 101’i “Kötü”, 60’ı “İyi”, 44’ü “Çok Kötü” 22’si ise “Çok İyi” şeklinde ifade ettikleri belirlenmiştir (Tablo 1). Katılımcıların serbest zaman doyum puanları da $3,62 \pm 0,65$ olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmaya katılan spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman doyumlarının cinsiyete göre incelenmesinde; serbest zaman doyum ölçeğiyle tüm alt boyutlarında ve ölçek genelinde cinsiyete göre farka rastlanılmamıştır (Tablo 3). Ardahan ve Yerlisu Lapa (2010), Çelik (2011), Ayyıldız (2015), Yıldırım ve Latifoğlu (2020) yaptıkları araştırmalarda benzer sonuç elde etmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında yapılan bu çalışma ile literatürün benzerlik gösterdiği söylenebilir. Yapılan bu çalışmanın aksine serbest zaman doyumunda cinsiyete göre; serbest zaman doyum ölçeğinin çeşitli alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların görüldüğü çalışmalar da bulunmaktadır (Serdar ve Ay, 2016; Çakır, 2017; Karaoğlu ve Atasoy, 2018; Tunç, 2019; Acar ve Yılmaz, 2021). Literatürde bulunan sonuçlara bakıldığında spor bilimleri alanındaki üniversite öğrencileri olarak benzer örneklem gruplarını içeren çalışmalar (Serdar ve Ay, 2016; Çakır, 2017; Tunç, 2019) yapılmasına rağmen sonuçlardaki farklılığın, yapılan bu çalışmanın covid-19 pandemi sürecinde yapılmasından dolayı olduğu söylenebilir. Pandemi süreci cinsiyet gözetmeksizin her insanı bir şekilde evlere kapatarak, sosyal ve

duygusal anlamda sosyalleşmesini engelleyerek, serbest zamanlarını ve sosyalleşmelerini kısıtlamıştır. Ayrıca yapılan bu çalışmada alınan örneklem grubunun farklı bölge ve şehirlerde olmasına rağmen cinsiyet açısından serbest zaman doyumlarında fark bulunamaması da yine pandeminin öğrencilere vermiş olduğu etkiden dolayı cinsiyet açısından farklılık bulunmamasına neden olduğu düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman doyumları, eğitim aldıkları üniversite değişkenine göre incelendiğinde; serbest zaman doyum ölçeğinin genel puanında ve ölçeğin alt boyutlarından “Sosyal”, “Fiziksel” ve “Rahatlama” boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi’nde eğitim gören üniversite öğrencilerinin serbest zaman doyumlarının ($3,72 \pm 0,62$) Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden ($3,54 \pm 0,67$) daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca serbest zaman doyumunun alt boyut doyumlarında “Sosyal”, “Fiziksel” ve “Rahatlama” boyutlarında da Gazi Üniversitesi öğrencilerinin doyum düzeylerinin fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 4). Sönmez (2020) üniversite öğrencilerinin serbest zaman doyumları ile üniversite yaşamına uyum ilişkisini incelediği çalışmasında; vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman doyum ortalama puanlarının kamu üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin ortalama puanlarından daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Bir diğer araştırmada Marmara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin serbest zaman doyumları incelendiğinde; serbest zaman doyumlarının “psikolojik”, “eğitim” ve “rahatlama” alt doyumlarında anlamlı farklılık tespit edilmiş, İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri öğrencilerinin bu alt doyumlarda ortalama puanlarının Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri öğrencilerinden yüksek olduğu aktarılmıştır (Serdar, 2016). İç anadolu bölgesinde yer alan Anadolu, Selçuk ve Erciyes Üniversitesi’nde öğrenim gören spor bilimleri öğrencilerinin, üniversite değişkenine göre serbest zaman tatminlerinin incelendiği diğer bir çalışmada (Deniz, 2020); psikolojik, eğitimsel, sosyal, rahatlama, fiziksel ve estetik alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edilmediğini belirtmiştir. Bu durumun çalışmaya alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri (Anadolu, Selçuk ve Erciyes) üniversitelerin köklü üniversitelerden olması ve benzer özellikte rekreatif etkinlik imkânı sunulmalarından kaynaklandığı belirtmektedir (Deniz, 2020). Yapılan bu çalışmanın literatürle (Deniz, 2020) benzerlik göstermediği, bunun sebebinde; yapılan bu çalışmanın örneklem grubunun farklı iki ayrı (doğu anadolu ve iç anadolu) bölgede yer alan üniversitelerden seçilmiş olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların serbest zaman doyum düzeyleri yaşlarına göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p < ,05$). Verilere ilişkin örneklem grubunda yaşın serbest zaman doyum düzeyleri ile ilişkisi bulunmadığı ve her yaş grubunun serbest zaman doyum düzeylerinin birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir (Tablo 5). Literatür incelendiğinde benzer sonuçların elde edildiği çalışmalar bulunmaktadır (Çakır, 2017; Yaşartürk & Bilgin, 2018; Demiral, 2018; Özel, 2019; Dikici, 2020). Benzer çalışmaların aksine serbest zaman doyumunda ve alt boyutlarında yaş değişkenine göre anlamlı ilişkinin olduğunu belirten çalışmalara da rastlanılmıştır (Riddick, 1986; Gökçe, 2008; Ayyıldız, 2015; Serdar ve Ay, 2016; Ayhan, Eskiler ve Ekinci, 2018; Yiğit, 2018; Öztaş, 2018). Literatürde verilen bilgilerle yapılan bu çalışmadaki sonuç farklılığının; üniversitede öğrenim gören öğrencilerin yaşlarının birbirine yakın olmasından dolayı serbest zaman doyum düzeylerinde de farklılık bulunmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca pandemi sürecinin getirdiği kısıtlamaların üniversite öğrencilerini yaş fark etmeden etkilemesi bu süreçte öğrencilerin serbest zaman doyum düzeylerinde farkın olmamasının kaynağı olarak görülebilir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin, serbest zaman doyum düzeyleri ile eğitim aldıkları bölüm değişkenine göre incelendiğinde; bölümler arasında anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır. ($p > ,05$) (Tablo 6). Katılımcıların serbest zaman doyumları ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puanları incelendiğinde;

Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin genel serbest zaman doyum puanları ve alt boyutlarında “Fiziksel” alt boyut hariç tüm alt boyut doyum puanlarında diğer bölümlere göre yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatürde spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman engelleri ile tatmin düzeyleri arasındaki ilişkinin incelediği bir çalışmada; katılımcıların öğrenim görülen bölüme göre serbest zaman doyumunu ve alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilemediği bildirilmiştir (Deniz, 2020). Bu durumun öğrencilerin benzer müfredat ve kampüs özelliklerine sahip olmalarından kaynaklandığı belirtilmektedir (Deniz, 2020). Yapılan bu çalışma da literatürle benzerlik göstermektedir.

Yapılan bu çalışmada; katılımcılarının serbest zaman doyum düzeyleri aile geliri değişkenine göre incelendiğinde $p<,05$ düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 7). Katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinde; aile geliri 0-4249 TL ile 5001-10000 TL arasında gelire sahip olanların “Sosyal”, “Fiziksel” ile “Estetik” alt boyutunda ve genel serbest zaman doyum puanlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Aile geliri 5001-10000 TL arası olan öğrencilerin genel serbest zaman doyumlarında ($3,77 \pm 0,63$) ve alt boyutlarından “Psikolojik” ($3,59 \pm 0,83$), “Eğitimsel” ($3,81 \pm 0,87$), “Sosyal” ($3,82 \pm 0,81$), “Fiziksel” ($4,10 \pm 0,83$) alt boyutlarda ortalama puanlarının diğer aile gelirine sahip olanlara göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aile geliri 0-4249 TL arası olan katılımcıların serbest zaman doyum ($3,46 \pm 0,71$) ve alt boyutlarında (Psikolojik ($3,38 \pm 0,81$), eğitimsel ($3,59 \pm 0,86$), sosyal ($3,47 \pm 0,86$), fiziksel ($3,63 \pm 0,89$), rahatlama ($3,41 \pm 0,92$), estetik ($3,28 \pm 0,89$)) ortalama puanlarının diğer aile gelirine sahip öğrencilerden düşük olduğu belirlenmiştir. Böylece aile geliri yüksek olan öğrencilerin serbest zaman doyumlarının da yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde yapılan çalışmayı destekleyen paralel sonuçlar olduğu görülmüştür (Ardahan ve Yerlisu Lapa, 2010; Gümüş ve Karakullukçu, 2015; Ayyıldız, 2015; Erdemli, 2019; Yaşartürk, 2019). Dolayısıyla yapılan bu çalışmanın literatürle benzerlik gösterdiği ifade edilebilir. Ayrıca literatürde farklı sonuçlar gösteren çalışmalara da rastlanmıştır (Demiral, 2018; Serdar, 2016). Bunun sebebi olarak çalışmalarda kullanılan ölçeklerin farklılığı olarak düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada katılımcıların serbest zaman doyum düzeyleri ile algılanan refah durumları incelendiğinde; istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur [$F(4, 371)= 7,115, p<,05$] (Tablo 8). Katılımcıların algıladıkları refah düzeyleri “SZDÖ Genel”, “Psikolojik” alt boyut, “Eğitimsel” alt boyut, “Fiziksel” ve “Estetik” alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Algılanan refah düzeyi “İyi” ve “Çok İyi” olan katılımcıların serbest zaman doyum düzeylerinin, algılanan refah düzeyi “Kötü” ve “Çok Kötü” olanlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yazgeç (2019) doğa ve maceraya dayalı etkinliklere katılan bireyler üzerinde yaptığı çalışmasında; refah düzeyi ile serbest zaman doyumunun tüm alt boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit ettiğini bildirmiştir. Ayrıca refah düzeylerini “çok iyi” hisseden katılımcıların ortalama puanlarının (Psikolojik ($4,55 \pm 0,57$), eğitimsel ($4,66 \pm 0,47$), sosyal ($4,46 \pm 0,71$), rahatlama ($4,72 \pm 0,42$), fizyolojik ($4,43 \pm 0,61$), estetik ($4,35 \pm 0,64$) diğer üç grubun ortalama puanlarından (Kötü; psikolojik ($3,77 \pm 0,53$), eğitimsel ($4,18 \pm 0,62$), sosyal ($3,91 \pm 0,93$), rahatlama ($4,23 \pm 0,63$), fizyolojik ($3,14 \pm 0,79$), estetik ($3,77 \pm 0,60$). Normal; psikolojik ($3,96 \pm 0,67$), eğitimsel ($4,06 \pm 0,65$), sosyal ($3,89 \pm 0,67$), rahatlama ($4,21 \pm 0,64$), fizyolojik ($3,49 \pm 0,78$), estetik ($3,73 \pm 0,95$). İyi; psikolojik ($4,06 \pm 0,53$), eğitimsel ($4,07 \pm 0,63$), sosyal ($4,06 \pm 0,65$), rahatlama ($4,33 \pm 0,54$), fizyolojik ($3,62 \pm 0,71$), estetik ($3,95 \pm 0,70$),) daha yüksek olduğunu belirtmiştir (Yazgeç, 2019). Ayrıca Soyer, Tolukan ve Dugenci (2019) ve Yerlisu Lapa'nın (2013) çalışmaları da yapılan bu çalışmayı desteklemektedir. Serdar ve Demirel (2020) spor bilimleri öğrencilerinin stres düzeyleri ile serbest zaman doyumları arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmada; katılımcıların refah durumlarında serbest zaman doyum düzeyleri ve alt boyutlarında anlamlı farka rastlanılmamıştır. Serdar ve Demirel (2020) yaptıkları çalışmada İstanbul ilinde eğitim gören Cerrahpaşa Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerini örneklem olarak almıştır. Yapılan bu çalışmanın örneklemine oluşturan öğrenciler Erzurum ve Ankara illerinde eğitim görmektedir. Bu açıdan

sonuçlardaki farklılığın kaynağı çalışmalardaki örneklem gruplarının farklı şehirlerde eğitim gören öğrencileri oluşturması olarak söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak covid-19 pandemi sürecinde spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman doyumlarında cinsiyet, yaş, eğitim alınan bölüm açısından fark bulunamamışken ($p>,05$), öğrencilerin serbest zaman doyumlarında eğitim aldıkları üniversite, aile gelirleri ve algılanan refah düzeyleri değişkenlerinde anlamlı fark bulunmuştur ($p<,05$). Bu sonuçla covid-19 pandemi sürecinde Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin serbest zaman doyumlarının ($3,72\pm 0,62$) Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerine ($3,54\pm 0,67$) göre yüksek olduğu, aile geliri yüksek olan bireylerin serbest zaman doyumlarının da yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca algılanan refah düzeyi “İyi” ve “Çok İyi” olan öğrencilerin serbest zaman doyum düzeylerinin diğer gruplardaki öğrencilerden fazla olduğu sonucu da tespit edilmiştir.

Bundan sonraki araştırmalarda; covid-19 pandemi sürecinin getirdiği olumsuzlukların sonucu olarak örneklem gruplarının serbest zamanlarını ve bu serbest zamanlarında elde ettikleri doyumlarının iyileştirilmesini amaçlayan çalışmaların yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Acar, K., & Yılmaz, A. K. (2021). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman doyumları ile yaşam doyumları arasındaki ilişki. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 25-35.
- Ardahan, F., & Lapa, T. Y. (2010). “Üniversite öğrencilerinin serbest zaman tatmin düzeylerinin cinsiyete ve gelire göre incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 21(4), 129-136.
- Ayhan, C., Eskiler, E., & Ekinci, N. E. (2018). Extreme sporcuların serbest zaman tatmin düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International 2nd Academic Sports Research Congress* (s. 125-132). Akademik Spor Araştırmaları Derneği
- Aysan, A. F., Balcı, E., Karagöl, E. T., Kılıç, E., Gültekin, F., Şahin, F., Parlakpınar, H., Bulut, M., Garipağaoğlu, M., Solak, M., Erin, N., Özçelik, T., Kara, F., Çmarka, H., Gür, M., Mete, B., Emek, M., Şimşek, M., & Gündüz, K. (2020). *COVID-19 pandemi değerlendirme raporu*. Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları: Ankara.
- Ayyıldız, T. (2015). *Rekreatif dans faaliyetlerine katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Beard, J. G., & Ragheb, M. G. (1980). Measuring leisure satisfaction. *Journal of Leisure Research*. 12., 20-33
- Broadhurst, R. (2001). *Managing environments for leisure and recreation*. GBR. London: Routledge: p:3.
- Cascella, M., Rajnik, M., Cuomo, A., Dulebohn, S. C., & Di Napoli, R. (2020). *StatPearls*. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing.
- Çakır, V. O. (2017). Üniversite öğrencilerin serbest zaman doyum düzeyleri ile serbest zaman yönetimleri arasındaki ilişki. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 17-27.
- Çelik, G. (2011). *Kamu kuruluşlarında çalışan engelli bireylerin serbest zaman engellerinin ve tatmin düzeylerinin incelenmesi* (Antalya merkez örneği). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Demiral, S. (2018). *Açık alan rekreasyonuna katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi: Şavşat-Karagöl Örneği*. Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Deniz, C. (2020) *Spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman engelleri ile tatmin düzeyleri arasındaki ilişki*. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Dikici, İ. (2020) *Serbest zamanlarını gençlik merkezinde değerlendiren üniversite öğrencilerinin serbest zaman doyum, serbest zaman doyum ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi*. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Muğla.

- Erdemli, E. (2019). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumu ile serbest zaman doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Bartın.
- Gökçe, H. (2008). *Serbest zaman doyumunun yaşam doyumunu ve sosyo-demografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Gökçe, H., & Orhan, K. (2011). Serbest Zaman Doyum Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik Güvenirlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(4), 139-145. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sbd/issue/16383/171376>
- Gümüş, H., & Karakullukçu, Ö. F. (2015). Leisure satisfaction in football and basketball fans: A sample of Afyonkarahisar. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3(3), 401-9.
- Idyll Arbor, Inc. (1991). *Leisure Satisfaction Measure*. (Mounir G. Ragheb, Jacob G. Beard). https://www.idyllarbor.com/agora.cgi?p_id=A146&xm=on. (10.09.2015).
- İnternet: T.C. Cumhurbaşkanlığı, (2020). Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kalın: “Korona Virüs'le mücadele sürecini, el birliğiyle rehavete ve paniğe kapılmadan atlatma kabiliyetine sahibiz. Web: <https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/117021/cumhurbaskanligi-sozcusu-kalin-korona-virus-le-mucadele-surecini-el-birligiyle-rehavete-ve-panige-kapilmadan-atlatma-kabiliyetine-sahibiz->, Son Erişim Tarihi: 17.02.2022
- İnternet: T.C. İç İşleri Bakanlığı, (2020a) Duyuru. Web: <https://www.icisleri.gov.tr/duyuru1004>, Son Erişim Tarihi: 17.02.2022
- İnternet: T.C. İç İşleri Bakanlığı, (2020b) Sokağa Çıkma Kısıtlaması. Web: <https://www.icisleri.gov.tr/sokaga-cikma-kisitlamasi>, Son Erişim Tarihi: 17.02.2022
- İnternet: T.C. İç İşleri Bakanlığı, (2021). 81 İl Valiliğine Kademeli Normalleşme Tedbirleri Gönderildi. Web: <https://www.icisleri.gov.tr/81-il-valiligine-kademeli-normallesme-tedbirleri-genelgesi-gonderildi>. Son Erişim Tarihi: 27.04.2022
- İnternet: T.C. Sağlık Bakanlığı, (2020a). Çin’de Görülen Koronavirüs Salgını Üzerine Bakanlıkta Toplanan Bilim Kurulu’nda Alınan Kararlara İlişkin Açıklama. Web: <https://www.saglik.gov.tr/TR,63422/cinde-gorulen-koronavirus-salgini-uzerine-bakanlikta-toplanan-bilim-kurulunda-alinan-kararlara-iliskin-aciklama-23012020.html>, Son Erişim Tarihi: 15.02.2022
- İnternet: T.C. Sağlık Bakanlığı, (2020b). Üç Ülke ile Daha Uçuşların Durdurulmasına İlişkin Açıklama. Web: <https://www.saglik.gov.tr/TR,64265/uc-ulke-ile-daha-ucuslarin-durdurulmasina-iliskin-aciklama-29022020.html>, Son Erişim Tarihi: 15.02.2022
- İnternet:Koru Hastanesi, (2022). Sağlık Rehberi Covid-19 Aşı Çeşitleri. Web: <https://www.koruhastanesi.com/covid-19-asi-cesitleri-2688-5>. Son Erişim Tarihi: 27.04.2022
- Karaküçük, S. (1997). *Rekreasyon-serbest zamanları değerlendirme (Genişletilmiş 2. Baskı)*. Ankara: Seren Ofset.
- Karaoğlu, A. K., & Atasoy, B. (2018). Sosyal medya kullanımı ile serbest zaman tatmini arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(2), 826-839. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.330525>
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karlı, Ü., Polat, E., Yılmaz, B., & Koçak, S. (2008). *Serbest zaman tatmin ölçeği'nin (SZTÖ-Uzun Versiyon) geçerlilik ve güvenilirlik çalışması*. *Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 80-91
- Özbey, S., & Çelebi, M. (2003) *Spor Bilimlerine Giriş*. (N. Mirzeoğlu, Yay. Haz.) *Rekreasyon içinde* (s.227-259). Ankara: Bağırhan Kitapevi.
- Özel, B. (2019). *Üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine yönelik yaşam doyumunu tatmin ve benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın
- Öztaş, İ. (2018). *Farklı kurumlarda çalışan memurların serbest zaman doyum ve mutluluk düzeylerinin belirlenmesi* (Kırıkkale İli Örneği). (Yüksek lisans tezi), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Phelan A. L., Katz, R., & Gostin, L. O. (2020). The novel coronavirus originating in Wuhan, China: challenges for global health governance. *JAMA* 2020 Jan 30. <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2760500>.
- Riddick, C. C. (1986). *Leisure satisfaction precursors*. *Journal of Leisure Research*. 18. 259-265

- Serdar, E. (2016). *Üniversite öğrencilerinin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Serdar, E., & Ay, S. M. (2016). Üniversite öğrencilerinin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 1303-1414. <http://hdl.handle.net/11424/38213>
- Serdar, E., & Demirel, M. (2020). Algılanan stres ile serbest zaman doyumunu arasındaki ilişki: Spor bilimleri öğrencileri örneği. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(3), 54-64. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunibesyo/issue/57066/758093>
- Serdar, E., & Mungan Ay, S. M. (2016). *Üniversite öğrencilerinin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi*. *İÜ Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 1303-1414.
- Soyer, F., Tolukan, E., & Dugenci, A. (2019). Investigation of the relationship between leisure satisfaction and smartphone addiction of university students. *Asian Journal of Education and Training*, 5(1), 229-235.
- Sönmez, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde serbest zaman doyumunu ile üniversite yaşamına uyum ilişkisinin incelenmesi*. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Tunç, A. Ç. (2019). *Üniversite öğrencilerinin kişilik yapılarının, zaman yönetimi ve serbest zaman tatmini ile ilişkisinin incelenmesi*. (Yayınlanmış Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- World Health Organization (WHO). (2020). *Coronavirus disease (COVID-19) outbreak*. <https://www.who.int> Son Erişim Tarihi: 13.02.2022
- Yaşartürk, F. (2019). Analysis of the relationship between the academic self-efficacy and leisure satisfaction levels of university students. *Journal of Education and Training Studies*, 7(3).
- Yaşartürk, F., & Bilgin, B. (2018). Üniversitede öğrenim gören hentbolcuların serbest zaman tatmin ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 50-60. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intjces/issue/43579/533516>
- Yazgeç, G. (2019). *Doğa ve macera rekreasyonu etkinliklerine katılan bireylerin serbest zaman doyumunu ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi: Fethiye destinasyonu örneği*. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Manisa.
- Yerlisu Lapa, T. (2013). Life satisfaction, leisure satisfaction and perceived freedom of park recreation participants. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 93, 1985-1993.
- Yıldırım, B., & Latifoğlu, G. (2020). Serbest zaman tatmini ile yaşam doyumunu ve duygusal zekâ arasındaki ilişki. In *Conference Proceeding Book* (P. 68). Near East University.
- Yiğit, İ. (2018). *Üniversite Topluluklarında rekreatif faaliyetlere katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi*. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Malatya.